

Aprobat la ședința
Catedrei de psihologie și asistență socială
(proces verbal nr. 4 din 22.10.2009)
Șef catedră _____

Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți
Facultatea de Pedagogie, Psihologie și Asistență socială
Catedra de psihologie și asistență socială

Curriculum-ul pentru disciplina

FORMAREA COMPETENȚELOR SOCIALE LA COPII/TINERI

Specializarea: Politici și servicii sociale pentru familie și copil
Ciclul II: Studii superioare de masterat

Informații despre titularul de curs:

Prenume, nume: *Elena Zolotariov*

Titlu științific: *doctor în pedagogie*

Titlu didactic: *conferențiar universitar*

Informații de contact: e-mail: pavlena2@yahoo.com

Orar consultații_ joi, 14⁰⁰ - 16⁰⁰

Bălți, 2010

Recenzenți: Valentina Prițcan, conf. univ., doctor în psihologie
Galina Petcu, conf. univ., doctor în pedagogie

1. Repartizarea orelor conform planului de studii

Denumirea disciplinei/specializarea			Formarea competențelor sociale la copii/tineri Politici și servicii sociale pentru familie					
Forma de învățământ	Sem.	Număr credite	Total ore		Ore prelegeri	Ore seminare	Ore laborator	Forma evaluare
			Contact direct	Studiu indiv.				
Studii cu frecvență la zi	I (II)	6	48	132	16	32	-	examen

2. Descrierea disciplinei:

a) Locul și rolul disciplinei în contextul concepției formării specialistului

Curriculum-ul cursului *Formarea competențelor sociale la copii/tineri* (FCS) se încadrează în problematica reformei sistemului de învățământ din republica Moldova și se axează pe tendințele actuale ale dezvoltării teoriei și practicii educaționale și sistemului de protecție socială a familiei și copilului. Necesitatea introducerii cursului în Planul de formare profesională este condiționată de modificările esențiale ale caracterului învățământului (a orientării, scopurilor, conținutului), survenite la finele secolului XX și începutul secolului XXI, care tot mai evident se cere să fie direcționat spre dezvoltarea liberă a omului, inițiativa creatoare, autonomia, competitivitatea, mobilitatea viitorului specialist.

În context, interesul pronunțat din partea studenților/cadrelor didactice pentru respectivul domeniu de studiu este motivat de conștientizarea necesității identificării „deprinderilor (capacităților) sociale” și a modului în care aceste deprinderi pot fi integrate mai bine în programe de formare și menținute, dezvoltate de-a lungul vieții omului.

Sensul curriculum-ului disciplinei FCS vizează implementarea unui demers de cercetare-aplicare-evaluare, care să asigure corelarea profesionalizării în domeniul social cu experiență de învățare directă și indirectă a studentului.

Termenul *competență* se referă la obținerea unui grad de integrare a abilităților și a obiectivelor sociale mai larg, de care are nevoie fiecare individ. Un accent deosebit în cursul respectiv este pus pe grupurile dezavantajate, cele cu nevoi specifice, de abandon școlar și educația adulților (părinților).

În decursul ultimelor decenii au fost elaborate și aprobate diverse programe de suport social și psiho-pedagogic, adresate copiilor, adolescenților și familiilor cu comportament asocial. Programele respective se bazează pe utilizarea celor mai diverse strategii și metode, însă ele nu aveau impactul așteptat pentru racordarea subiecților la imperatiile societății moderne.

Curriculum-ul disciplinei respective se axează pe o nouă paradigmă a rezultatului programelor de formare, termenul-cheie fiind *competența* – formațiune complexă, care integrează atitudinile, valorile, abilitățile, deprinderile, cunoștințele beneficiarilor.

Conceptul de *competență*, așa cum este definit în prezentul Curriculum, vizează sfera *comunicativă* și de *interrelaționare socială* a individului – competențe sociale propriu-zise – preconizate ca rezultat scontat al programelor de sprijin socio-educational pentru beneficiari. Se pornește de la ideea, că omul dispune de arsenalul necesar de deprinderi, abilități care să-i permită răspunsuri adecvate la exigențele societății și ale ambianței înconjurătoare în viața de zi cu zi, însă asemenea capacități solicită actualizare, dezvoltare, exersare în cadrul unor programe de formare special organizate cu destinatarii lor.

Specificul respectivului Curriculum reflectă orientarea spre creșterea calității profesionalizării, prin:

- ↳ asigurarea interdisciplinarității;
- ↳ structurarea modulară a conținuturilor materiei de studiu;
- ↳ organizarea predării integrate a disciplinei;
- ↳ tratamentul diferențiat și personalizat al studentului în procesul educațional-didactic.

Axat pe învățare ca proces interactiv Curriculum-ul FCS oferă suport pentru amplificarea dezvoltării competențelor profesionale ale studenților ciclului de masterat, care se impun ca imperative ale domeniului social. Din această perspectivă ideea-țintă a disciplinei de studiu rezidă în diversificarea și optimizarea formării inițiale a specialiștilor în domeniu, creîndu-le oportunități pentru precizarea, extinderea și consolidarea cunoștințelor obținute prin studiul individual, ceea ce va contribui la îmbunătățirea atât a calității serviciilor oferite, cât și a procesului de pregătire profesională a beneficiarilor.

În Planul de învățămînt disciplina *Formarea competențelor sociale la copii/tineri* este destinată specializării „Politici și servicii sociale pentru familie și copil”, specialitatea „Asistență Socială”, Ciclu II, studii superioare de masterat.

Prezentul Curriculum poate fi adaptat și la condițiile procesului de formare inițială în colegiile de specialitate.

b) Competențe dobîndite:

Cunoaștere și înțelegere (*cunoașterea și utilizarea adecvată a noțiunilor specifice disciplinei*)

h Identifică reperle teoretice și conceptuale ale educației pentru formarea competențelor sociale;
h Demonstrează, exprimînd prin propriile cuvinte, necesitatea dezvoltării serviciilor de suport socio-psiho-pedagogic pentru copii/tineri, orientate spre competența socială;

h Identifică statutul formatorului și al clientului în procesul educației centrate pe competența socială;

h Cunoaște particularitățile proiectării curriculare axate pe competențele sociale ale diferitor categorii de clienți;

h Cunoaște strategiile de asistență psiho-educatională destinată antrenării competențelor sociale ale copilului/familiei;

h Cunoaște particularitățile managementului grupului din perspectiva stimulării competențelor sociale ale beneficiarilor;

h Analizează și generalizează abordările, procesele teoretice, strategiile și experiențele de acordare a susținerii socio-educationale copiilor și familiei pe segmentul competențelor sociale.

Explicare și interpretare (*explicarea și interpretarea unor idei, proiecte, procese, precum și a conținuturilor teoretice și practice ale disciplinei*).

h Achiziționează cunoștințele fundamentale privind centrarea procesului de formare a competențelor sociale pe cel ce învață, abordarea educației ca proces și a rolurilor formatorului și a beneficiarului în acest context nou și folosirea cunoștințelor teoretice în practică.

h Transformă și recepționează informația teoretică și practică de referință în cheia aplicării gândirii critice.

h Găsește și analizează informația din diferite surse cu referire la domeniul disciplinei de studiu.

h Înțelege metodologia organizării procesului de formare a competențelor sociale în contextul educației centrate pe cel ce învață.

h Generează (creativitate) unele idei noi privind procesele actuale din practica prestării serviciilor publice axate pe competențele sociale ale beneficiarilor.

h Concepe și asigură managementul unui proiect de dezvoltare a serviciilor de suport socio-educational pentru competența socială a copiilor/adolescenților.

h Analizează și evaluează comportamentul uman din perspectiva actualizării competențelor sociale.

h Realizează cercetări (formulare de ipoteze relevante, examinare critică și integrare a informațiilor din literatura științifică, înțelegere, selectare și aplicare a metodologiei de cercetare, interpretare și analiză critică a rezultatelor cercetării) cu referință la domeniul disciplinei de studiu.

Instrumental-aplicative (*proiectarea, conducerea și evaluarea activităților practice specifice; utilizarea unor metode, tehnici și instrumente de investigare și de aplicare*)

h Argumentează criteriile de identificare a clienților – potențiali beneficiari ai serviciilor sociale centrate pe competența socială;

h Aplică principiile abordării sistemice la domeniul formării competențelor sociale ale clienților;

h Conceptualizează planurile de formare/dezvoltare a competențelor sociale la copiii și adolescenții aflați în îngrijire rezidențială;

h Alege și să propune metode interactive de formare/dezvoltare a competențelor sociale, orientate spre interesele și nevoile educaționale specifice ale beneficiarilor;

h Argumentează modalitățile de consolidare a parteneriatului educațional familie-școală-comunitate axat pe competența socială a copiilor/adolescenților;

h Aplică modelele de formare/dezvoltare a competențelor sociale a clienților la domeniul propriei investigații în cadrul tezei de masterat.

- h Compară concepția ajutorului socio-educational orientat spre competența socială cu alte abordări ale serviciilor de asistență destinate copilului și familiei;
- h Proiectează produse curriculare din perspectiva ajutorului socio-pedagogic centrat pe antrenarea competențelor sociale ale clientului;
- h Aplică abordarea interdisciplinară și pluridisciplinară la domeniul formării/dezvoltării competențelor sociale ale copiilor și tinerilor;
- h Promovează în procesul educațional relația formator-client, axată pe formula „subiect-subiect”;
- h Proiectează și să aplică strategii didactice interactive orientate spre competența socială a copilului și deprinderile educaționale ale părinților;
- h Implementează un management eficient al grupei de beneficiari pentru competența socială în contextul educației centrate pe cel ce învață;
- h Proiectează și realizează investigații aplicative cu referire la problematica educației pentru formarea competențelor sociale ale educabililor;
- h Deduce concluzii despre nivelul implementării standardelor de calitate la domeniul competențelor sociale în cadrul serviciilor publice destinate copilului și familiei, orientate spre competența socială;
- h Propune noi modele/idei de sporire a eficienței serviciilor publice de adresate copiilor/adolescenților, orientate spre competența socială.

Atitudinale:

- h Manifestă disponibilitatea de a susține sistemul de valori relevante dezvoltării serviciilor publice centrate pe competența socială a copiilor/adolescenților;
- h Își dezvoltă atitudinea pozitivă și responsabilă față de domeniul științific al prestării serviciilor de educație pentru formarea competențelor sociale, fundamentată pe noile achiziții ale legislației naționale și a celei europene;
- h Exprimă disponibilitatea de a-și depăși propriile convingeri, în scopul dobândirii unei viziuni obiective asupra problematicei studiate;
- h Manifestă flexibilitate în privința punctelor de vedere proprii confruntate cu date noi, argumentate, cu referire la domeniul de studiu al disciplinei;
- h Manifestă interes pentru valorificarea optimă și creativă a propriului potențial în cadrul activităților de învățare și de promovare a inovațiilor științifice de referință,
- h Se angajează în relații de parteneriat cu asistentul social comunitar pentru evaluarea nivelului de prestare a serviciilor socio-educative orientate spre dezvoltarea competențelor sociale ale beneficiarilor;
- h Manifestă interes pentru ameliorarea continuă a propriilor performanțe profesionale în asigurarea calității suportului acordat copiilor și familiei pe dimensiunea competențelor sociale.

c) Conținutul cursului:

Conținutul cursului FCS include descrierea succintă a sarcinilor dezvoltării copilului/adolescentului formulate în termenii psihologiei dezvoltării, precum și modele de activități de formare/dezvoltare a competențelor sociale, adresate familiei și copilăriei. De asemenea, vor fi analizate, studiate bunele practici de realizare a programelor de asistență socio-pedagogică a copiilor/adolescenților și părinților, orientată spre competența socială.

d) Strategii didactice:

Curs: expunerea, dezbateri, discuție problematizată, sinteza cunoștințelor, descriere dirijată ș.a.
Seminar: dezbateri, clasificare conceptuală, activități de grup, descoperire dirijată ș.a.

4. Distribuirea modulară a cursului

Nr. d/o	Unitățile tematice ale cursului	Număr de ore			
		Studii cu frecvență la zi			
		Prelegeri		Seminare	
		Contact direct	Lucrul indiv.	Contact direct	Lucrul indiv.
	Modulul A Formarea competențelor sociale la copii/tineri. Aspecte teoretico-metodologice – <i>studiu teoretic în auditoriu</i> (16 ore).				
I.	Educația pentru formarea competențelor sociale la viitorii europeni: cadru conceptual și terminologic. Curs tematic <i>Obiective</i> h definească conceptul de competență și competență socială h <i>identifice</i> criteriile de desemnare a competențelor cheie în documentele Comisiei Europene; h <i>determine</i> valoarea și conținuturile de referință pentru domeniul competențelor sociale; h <i>aprecieze</i> nivelul dezvoltării competențelor sociale ale copiilor și tinerilor în societatea modernă; h <i>descrie</i> esența scopului și obiectivelor de bază pentru ajutorul social orientat spre competența socială a familiei și copilăriei; h <i>formuleze</i> principiile în activitatea serviciilor pentru formarea competențelor sociale. <i>Unități de conținut</i> Diferite accepții ale termenului „competență”. Caracteristicile unei competențe (Xavier Roegiers). Competențele cheie sugerate de Comisia Europeană. Domeniul competențelor sociale. Elemente care rezultă din documentul Comisiei Europene. Scopul și obiectivele de bază ale educației pentru formarea competențelor sociale la copii și tineri. Principii în activitatea serviciilor pentru formarea competențelor sociale. Oportunități pentru serviciile de suport orientate spre dezvoltarea competențelor sociale la copii și familii în societatea modernă <i>Termeni-cheie:</i> competență, competențe-cheie, model educațional centrat pe competențe sociale, servicii de suport orientate spre competența socială. <i>Strategii și activități didactice dominante</i> Prelegere problematizată: h Activitate frontală: <i>Explozia stelară</i> –acumulare a întrebărilor derivate din problema respectivă (Cine oare? Ce înseamnă ea? De ce este o problemă? Unde se pune problema? Când a apărut ea? Cu ce scop se examinează? Cum se poate rezolva? Pe cine îl afectează? Cine o poate rezolva?). Timp: 10 minute.	4	12		

Nr. d/o	Unitățile tematice ale cursului	Număr de ore			
		Studii cu frecvență la zi			
		Prelegeri		Seminare	
		Contact direct	Lucrul indiv.	Contact direct	Lucrul indiv.
h	<p>Activitate de grup: <i>Controversa academică – acumularea argumentelor și dezbateră subiectului: Copiii și tinerii instruiți soluționează mai ușor problemele de comunicare și interrelaționare cu mediul social.</i></p>				
h	<p>Activitatea individuală: <i>6 De ce? –producerea textului argumentativ în baza generalizării și rezumării ideilor în raport cu enunțul: În societatea modernă este oportună dezvoltarea serviciilor de suport pentru competența socială a copiilor și familiei.</i></p> <p><i>Activitatea individuală a studenților</i></p> <p>Documentarea în baza bibliografiei recomandate, dezvoltarea listei bibliografice</p> <ul style="list-style-type: none"> – Elaborarea unui glosar explicativ al termenilor-cheie – Elaborarea referatelor/comunicărilor la temă. <p><i>Evaluarea activității</i></p> <p><i>Evaluare nonformală:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Capacitatea de a vedea un aspect al problemei și de a-l exprima într-un enunț interogativ; – Participarea fiecărui student la activitatea frontală; – Capacitatea de a formula enunțuri argumentative; – Competența de comunicare verbală în procesul dezbaterii; – Se evaluează cu notă produsul – lucrarea – eseu argumentativ în sistemul de 10 puncte conform Grilei de evaluare, anunțate inițial studenților. <p><i>Bibliografie</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Cucos Constantin. Pedagogie. – Iași: Polirom, 1996. – 230 p. 2. Faber Adele. Comunicare eficientă cu copiii acasă și la școală. – București: Curtea Veche, 2008, ediția a 2-a. – 259 p. 3. Parea Elena. Dezvoltarea continuă a competențelor de comunicare. In: Revista de științe socio-umane. Editura Didactico-Științifică, 2006, nr. 1. – pp. 64-69. 4. Popa Marian. Competență și performanță. – București, 1982. 5. Roegiers Xavier. Manualul școlar și formarea competențelor de învățămînt (text distribuit studenților). 6. Бордовская Н.В., Реан А.П. Педагогика. Учебник для вузов. СПб Питер, 2001. – 304 p. Т. 6. 7. Тихоненько А. К вопросу о формировании ключевых компетенций младших школьников. In: Начальная школа, 2006, № 4, с. 48-80. 8. Хуторянский А. Ключевые компетенции как компонент личностно-ориентированной парадигмы образования. In: Народное образование, 2003, № 2, с. 58-64. 				

Nr. d/o	Unitățile tematice ale cursului	Număr de ore			
		Studii cu frecvență la zi			
		Prelegeri		Seminare	
		Contact direct	Lucrul indiv.	Contact direct	Lucrul indiv.
II.	<p>Problema formării/dezvoltării competențelor sociale la copii și tineri în contextul dezvoltării sistemului de ocrotire și asigurare a drepturilor omului în Republica Moldova</p> <p style="text-align: center;"><i>Obiective</i></p> <p>h <i>caracterizeze oportunitățile educației orientate spre competențele sociale ale copiilor și familiilor;</i></p> <p>h <i>identifice rolurile specifice ale serviciilor sociale de suport pentru competența socială a beneficiarilor;</i></p> <p>h <i>determine domeniile strategice în prestarea serviciilor sociale pentru copii și tineri centrate pe competențele sociale și resursele relevante;</i></p> <p>h <i>compare modalitățile de stimulare a competențelor sociale a copilului și părinților lor în cadrul activităților școlare și complementare la nivel de comunitate;</i></p> <p>h <i>aprecieze nivelul de performanță a serviciilor prestatore de educație pentru dezvoltarea competențelor sociale în Republica Moldova</i></p> <p>h <i>se implice conștient în propria autoedificare pe segmentul competenței sociale.</i></p> <p style="text-align: center;"><i>Unități de conținut</i></p> <p>Oportunități pentru educația centrată pe competența socială a educabililor din perspectiva dezvoltării serviciilor de protecție și asigurare a drepturilor omului.</p> <p>Riscurile în domeniul sănătății, educației, protecției sociale. Deprinderi de viață necorespunzătoare, Informarea insuficientă în domeniul drepturilor omului.</p> <p>Calitatea joasă a sistemului de învățământ. Insuficiența deprinderilor de participare și exprimare a opiniei. Capacitatea serviciilor comunitare din Republica Moldova de a oferi asistență centrată pe competența socială a copiilor și tinerilor. Competența social-pedagogică a specialiștilor din sfera socială.</p> <p><i>Termeni-cheie:</i> competență socială, sănătatea publică, calitatea educației, deprinderi de viață, drepturile omului, activitatea serviciilor sociale, competența profesională a asistenților sociali.</p> <p style="text-align: center;"><i>Strategii și activități didactice dominante</i></p> <p>Prelegere cu oponenți:</p> <p>h Activitate individuală în perechi: <i>secvențe contradictorii</i> – explicarea relației „drepturile omului” – „competențe sociale”.</p> <p>h Activitate de grup: <i>Intra-act</i> – discuție liberă a ideilor reflectate în unitățile de conținut ale temei (fișă de activitate).</p> <p>h Activitatea frontală: <i>Bulgărele de zăpadă</i> – acumularea și analiza în plen a ideilor prezentate în fișa de activitate</p>	2	12		

Nr. d/o	Unitățile tematice ale cursului	Număr de ore			
		Studii cu frecvență la zi			
		Prelegeri		Seminare	
		Contact direct	Lucrul indiv.	Contact direct	Lucrul indiv.
	<p><i>Activitatea individuală a studenților</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Schițarea unui colaj ce reflectă punctele vulnerabile și perspectiva dezvoltării serviciilor pentru competența socială, destinate copiilor și adolescenților – Documentarea în baza bibliografiei recomandate, dezvoltarea listei bibliografice – Identificarea unui studiu de caz și realizarea lui. – Elaborarea profesiogramei competenței socio-pedagogice a specialistului pentru sfera socială <p style="text-align: center;"><i>Evaluarea activității</i></p> <p>Se evaluează <i>nonformal</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> – participarea fiecărui student în activitatea individuală și în perechi; – capacitatea de a surprinde/deduce relația dintre idei; – gândirea diferențiată, originalitatea; – capacitatea de sinteză; – participarea în activitatea frontală. <p>Produsul așteptat (evaluabil): discuția și reprezentarea grafică a reperelor de conținut.</p> <p style="text-align: center;"><i>Bibliografie</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Chicu V. A fost lansat Programul Național de Educație pentru Deprinderilor de Viață. In: Săptămîna, 2003, 12 septembrie. 2. Sănătatea și dezvoltarea tinerilor. Studii de evaluare a cunoștințelor, atitudinilor și practicilor tinerilor. Chișinău, 2005. – 151 p. Situția copiilor și familiilor în Republica Moldova. Evaluare și analiză (2000-2001). 3. Клименко Н. Социально-педагогическая компетентность специалистов социальной сферы. In: Педагогика, 2003, № 2, p. 22-28. 4. Князева О. Новое направление в дошкольном образовании – развитие социальной компетентности дошкольников. In: Дошкольное воспитание, 1998, № 9. – p. 2. 				
III.	<p>Familia – cadru social și instituție primară pentru formarea/dezvoltarea competențelor sociale la copii și tineri</p> <p style="text-align: center;"><i>Obiective</i></p> <ul style="list-style-type: none"> h <i>fundamenteze</i> semnificația și specificul implicării familiei în educația pentru competență socială a copilului; h <i>cunoască</i> modalitățile și direcțiile de promovare și exersare a competențelor sociale a copiilor de către părinți; h <i>descrie</i> domeniile de conținut al educației familiale centrate pe antrenarea competențelor sociale a copilului; h <i>raporteze</i> obiectivele și conținutul educației orientate spre competența socială la standardele educaționale moderne; 	2	14		

Nr. d/o	Unitățile tematice ale cursului	Număr de ore			
		Studii cu frecvență la zi			
		Prelegeri		Seminare	
		Contact direct	Lucrul indiv.	Contact direct	Lucrul indiv.
h	<i>valorifice</i> prevederile Convenției pentru drepturile copilului pe dimensiunea stimulării competențelor sociale de către familie				
h	<i>elaboreze</i> indicatori, instrumente de evaluare a nivelului de formare a competențelor sociale la nivelul familiei;				
h	<i>își asume</i> responsabilitatea în elaborarea serviciilor alternative de asistență a familiei centrată pe competență socială. <i>Unități de conținut</i> Locul și rolul familiei în educația pentru formarea/dezvoltarea/experimentarea competențelor sociale a copilului. Direcțiile și modalitățile de impulsioneare de către părinți a dezvoltării competențelor sociale a copiilor lor. Introducerea copilului în modelele de comunicare și interrelaționare cu mediul social. Implicarea copilului în practicarea comportamentelor, abilităților specifice pentru domeniul dezvoltării sociale. Antrenarea copilului în acțiuni de comportament și comunicare morală cu oamenii din jur. Promovarea și experimentarea procedeelelor de colaborare și comunicare constructivă cu persoanele din ambianța apropiată. Impulsionearea și susținerea de către părinți a inițiativelor, deciziilor copilului în raport cu cei din jur. Îndrumarea copilului spre conștientizarea valorii morale a faptelor. <i>Termeni-cheie:</i> familie, educație, conținutul educației familiale, relația părinte-copil, comportament moral, relații cu cei din jur, comunicare constructivă, conștientizare morală a faptelor <i>Strategii și activități didactice dominante</i> Discuție ghidată Activitate în perechi: <i>Brainstorming în perechi:</i> Subiectul: <i>Ce am putea face pentru ca familia să se implice mai bine în procesul de formare/dezvoltare a competențelor sociale a copilului?</i> Scopul: acumularea ideilor pentru soluționarea problemei. h Activitate de grup: <i>Pălării gânditoare.</i> Scopul: cercetarea multilaterală a problemei în procesul discuției. h Activitatea frontală: <i>Generalizarea categoriilor</i> Scopul: organizarea grafică a informației, sistematizarea ideilor acumulate în procesul discuțiilor de grup.				

Nr. d/o	Unitățile tematice ale cursului	Număr de ore			
		Studii cu frecvență la zi			
		Prelegeri		Seminare	
		Contact direct	Lucrul indiv.	Contact direct	Lucrul indiv.
	<p><i>Activitatea individuală a studenților</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Documentarea – Redactarea comentariului unei secvențe video (studiu de caz). <p style="text-align: center;"><i>Evaluarea activității</i></p> <p><i>Evaluare nonformală:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – participarea studenților la desfășurarea exercițiilor; – competență de comunicare orală și scrisă; – capacitatea de analiză și sinteză; – viziunea holistică asupra problemei. <p>Produsul așteptat (evaluabil) – articol de problemă (conform cerințelor față de eseu) cu un titlu liber ales.</p> <p style="text-align: center;"><i>Bibliografie</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Faber Adele. Comunicare eficientă cu copiii acasă și la școală. – București: Curtea Veche, 2008, ediția a 2-a. – 259 p. 2. Stamatina Olivia. Competențele părinților în domeniul sexualității și influența lor asupra comportamentului sexual al copiilor și tinerilor. In: Aspecte psihopedagogice de educație a părinților în Republica Moldova. Conferința științifico-practică internațională, aprilie, 2003. Chișinău, 2005. – p. 11-17. 3. Флэйк-Хобсон К. и др. Развитие ребенка и его отношений с окружающими. М., 1993. 				
IV.	<p>Practica internațională de acordare a ajutorului socio-educational copilului și familiei, orientat spre competența socială. Modelul olandez.</p> <p style="text-align: center;"><i>Obiective</i></p> <ul style="list-style-type: none"> h <i>caracterizeze</i> esența cerințelor societății vizavi de dezvoltarea copiilor, adolescenților și părinților acestora; h <i>descrie</i> modelul competenței sociale; h <i>aprecieze</i> potențialul dezvoltării competenței pentru programarea perspectivei de viață a persoanei; h <i>identifice</i> modalități de acordare a suportului social orientat spre competența socială; h <i>emită</i> judecăți de valoare vizavi de prioritățile și avantajele utilizării modelului competenței; h <i>adapteze</i> modelul competenței sociale la domeniul învățământului preșcolar; h <i>simuleze</i> secvențe ale demersurilor educaționale elaborate în baza modelului competenței. <p style="text-align: center;"><i>Unități de conținut</i></p> <p>Obiectivele (cerințele) societății vizavi de dezvoltarea copilului, adolescentului și părinților lui. Modelul competenței sociale: descrierea generalizatoare. Competența – maturitatea socială – drumul vieții personalității. Acordarea suportului social; diagnosticarea și influența terapeutică. Prioritățile și avantajele utilizării modelului olandez al competenței.</p>	4	14		

Nr. d/o	Unitățile tematice ale cursului	Număr de ore			
		Studii cu frecvență la zi			
		Prelegeri		Seminare	
		Contact direct	Lucrul indiv.	Contact direct	Lucrul indiv.
h	<p>Dezvoltarea competenței sociale – nouă orientare în învățământul preșcolar.</p> <p><i>Termeni-cheie:</i> obiectivele societății, dezvoltarea abilităților sociale, dezvoltarea deprinderilor educaționale a părinților, modelul competenței, maturitatea socială a personalității, ajutor social pentru competență, modelul olandez de suport social, competențele sociale ale preșcolarilor.</p> <p><i>Strategii și activități didactice dominante</i></p> <p><i>Prelegere problematizată.</i></p> <p>Activitate individuală:</p> <p><i>Citate:</i> studenții cercetează anumite citate extrase de profesor și le comentează, în parametri indicați (în scris, timp de 3-5 minute).</p> <p>h Activitate de grup: <i>Interviul în trei trepte.</i> Partenerii se interviează reciproc în legătură cu subiectul studiat independent acasă.</p> <p>h Activitatea frontală (în plen): <i>Generalizarea celor învățate</i> Scopul: organizarea grafică a informației, sistematizarea ideilor acumulate în procesul discuțiilor de grup.</p> <p>h Activitate frontală: <i>Argumente pe cartele</i> – acumulare a argumentelor și producerea textului argumentat la subiectul: <i>Omul este ceea ce face din el educația. Omul este subiectul propriei deveniri.</i></p> <p>h Activitate în plen: Analiza SWOT a informației la temă.</p> <p><i>Activitatea individuală a studenților</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Documentare în baza bibliografiei recomandate; – Elaborarea referatelor/comunicărilor la temă și reprezentarea lor grafică; – Monitorizarea situațiilor de comunicare eficientă în baza modelului competenței. <p><i>Evaluarea activității</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – <i>Evaluarea nonformală</i> a activității în sine, oferindu-se feed-back. – <i>Autoevaluarea:</i> studenții vor putea compara presupunerile și argumentele proprii și ale colegilor, apoi cu răspunsul oferit de profesor. – Evaluarea cu <i>notă</i> a referatului argumentativ: 2 puncte – argumentarea opiniei; 2 puncte – elocvența exemplilor; 2 puncte – succesiunea logică și coerența expunerii; 2 puncte – corectitudinea verbală și aspectul grafic. <p><i>Bibliografie</i></p> <p>1. Слом Виль, Спанярв Хан. Нидерландская модель социальной помощи детям и подросткам, ориентированная на социальную компетенцию. In: Вестник Психосоциальной и коррекционно-реабилитационной работы, 2000, № 1; 2001, №№ 1, 2.</p>				

Nr. d/o	Unitățile tematice ale cursului	Număr de ore			
		Studii cu frecvență la zi			
		Prelegeri		Seminare	
		Contact direct	Lucrul indiv.	Contact direct	Lucrul indiv.
V.	<p>Condiții de adaptare a modelului olandez de antrenare a competențelor la adolescenți și a deprinderilor de educație a părinților la condițiile socio-culturale locale</p> <p style="text-align: center;"><i>Obiective</i></p> <p>h <i>caracterizeze</i> esența metodicii de implementare a modelului olandez;</p> <p>h <i>identifice</i> repertoriul deprinderilor expuse exersării la copiii de 5-7 ani și pașii activizării lor;</p> <p>h <i>explice</i> specificul tehnologiei formării competențelor sociale la adolescenți;</p> <p>h <i>aprecieze</i> potențialul metodelor de dezvoltare a competențelor educaționale la părinți;</p> <p>h <i>emită</i> judecățile de valoare vizavi de practica susținerii sociale a părinților pentru îndeplinirea funcției de educație a competențelor sociale;</p> <p>h <i>proiecteze</i> secvențe didactice în cheia activității competențelor sociale la copii și a deprinderilor educaționale la părinți.</p> <p style="text-align: center;"><i>Unități de conținut</i></p> <p>Metodica formării competențelor sociale la copii și părinți. Descriere generală. Repertoriul deprinderilor expuse antrenării la copiii de 5-7 ani și pașii activizării lor. Tehnologia formării/dezvoltării competenței sociale la adolescenți. Aspecte de conținuturi pentru formarea competențelor sociale: obținerea informației de la adulți pe stradă; comportamentul în situația provocării narcotice din partea semenilor; evitarea conflictului în comunicare cu semenii; evitarea conflictului în comunicarea cu maturii (impunerea de către matur a bății fără motive evidente); comportamentul în situație de șantaj. Dezvoltarea competențelor educaționale la părinți. Repertoriul de competențe și tehnologia activității lor (observarea după copil, stoparea comportamentului nedorit al copilului, stimularea comportamentului așteptat, întărirea comportamentului adecvat). <i>Termeni-cheie:</i> metode și tehnici de învățare, tehnologii didactice, model euristic, competență educațională, evaluarea în contextul educației axate pe competență socială. <i>Strategii și activități didactice dominante</i> <i>Prelegere-dezbatere.</i></p> <p>h Activitate în grupuri mici: <i>Graficul I</i> – acumularea și aranjarea/clasificarea ideilor din perspectiva pro sau contra la subiectul în discuție.</p> <p>h Activitate de grup: Analiza SWOT a informației la temă</p> <p>h Activitatea de grup: Rezumate în perechi.</p>	4	14		

Nr. d/o	Unitățile tematice ale cursului	Număr de ore			
		Studii cu frecvență la zi			
		Prelegeri		Seminare	
		Contact direct	Lucrul indiv.	Contact direct	Lucrul indiv.
h	<p>Activitate individuală: Eseu structurat cu prezentarea în plen. <i>Produsul așteptat</i> (evaluabil): un text argumentativ, care reflectă diferite poziții la subiectul discutat. <i>Activitatea individuală a studenților</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Elaborarea referatelor la temă; – Proiectarea strategiilor didactice la o temă concretă. – Pregătirea prezentării orale cu ilustrarea grafică a textului. <p style="text-align: center;"><i>Evaluarea activității</i></p> <p><i>Evaluarea nonformală.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – implicarea elevilor în activitatea individuală și în echipe; – diversitatea ideilor; – echilibrul dintre argumentele pro și contra; – validitatea ideilor exprimate; – capacitatea de a examina un subiect despre care nu au învățat special; – compatibilitatea cu alți membri ai grupului, comportamentul civilizat în procesul acumulării ideilor și discuției; <p>h Vom aprecia verbal (dacă se citesc anumite secvențe) originalitatea subiectului.</p> <p>h Vom aprecia cu notă abia produsul finit examinat după activitățile de redactare.</p> <p style="text-align: center;"><i>Bibliografie</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Иванов А., Конева Е. Адаптация нидерландской модели повышения социальной компетенции детей к российским социокультурным условиям. In: Вестник Психосоциальной и коррекционно-реабилитационной работы, 2001, № 1, с. 30. 2. Иванов А., Конева Е. Применение нидерландской модели повышения социальной компетенции подростков. In: Вестник Психосоциальной и коррекционно-реабилитационной работы, 2001, № 2, с. 30. 3. Иванцова А. О работе с проблемными семьями. In: Воспитание школьников, 2000, №№ 7, 8, 9, 10. 4. Принцип активизации в социальной работе / Под ред. Ф. Парслау. Пер. с англ. М., 1997. – 223 с. 5. Чернышева С.И. Программа повышения социальной компетенции семьи «Семейный Витамин» Центра социальной помощи семье и детству. In: Вестник Психосоциальной и коррекционно-реабилитационной работы, 2001, № 2, с. 67. 				

Nr. d/o	Unitățile tematice ale cursului	Număr de ore			
		Studii cu frecvență la zi			
		Prelegeri		Seminare	
		Contact direct	Lucrul indiv.	Contact direct	Lucrul indiv.
VI.	<p>Modulul B</p> <p>Implementarea standardelor de calitate în activitățile de formare/exersare/dezvoltare a competențelor sociale la copii/adolescenți și a deprinderilor de educație a părinților – <i>seminar/training aplicativ (practicum)</i> (32 ore).</p> <p>Evaluarea inițială și adresarea serviciilor de suport pentru competența socială a copilului (tânărului) și familiei. Seminar integrativ</p> <p><i>Obiective</i></p> <p>h <i>identifice</i> clienții serviciilor de formare/dezvoltare a competențelor sociale;</p> <p>h <i>promoveze</i> principiile abordării diferențiate în formarea competențelor sociale: la diferite vârste, copii cu dizabilități etc.;</p> <p>h <i>descrie</i> specificul evaluării potențialului de integrare socio-relațională a copiilor și adolescenților;</p> <p>h <i>stabilească</i> interrelații între tehnicile de evaluare și modalitățile de includere a datelor evaluării în planul individual al copilului/adolescentului;</p> <p>h <i>raporteze</i> propriul comportament la indicatorii pentru formarea/dezvoltarea competențelor sociale;</p> <p>h <i>își asume</i> responsabilități în luarea deciziilor privind modalitățile de selectare a clienților pentru ajutorul social orientat spre competența socială.</p> <p><i>Unități de conținut</i></p> <p>Clienții serviciilor de formare/dezvoltare a competențelor sociale (Cum sînt depistați cei care au nevoie de formare? Cazuri, exemplificații).</p> <p>Abordarea diferențiată a competențelor sociale: la diferite vârste, copii cu dizabilități etc. Evaluarea psihologică și stabilirea potențialului de integrare socio-relațională a copiilor și adolescenților:</p> <p>Metode și tehnici de evaluare, includerea datelor evaluării în planul individual al copilului/tânărului; instrumente de evaluare care pot fi folosite (de exemplu, chestionarul puncte tari-nevoi. Tehnica aplicării acestuia).</p> <p><i>Termeni-cheie</i>: servicii de formare a competențelor sociale, integrarea socio-relațională a copiilor/tinerilor, diferențiere, individualizare, evaluare, metode și tehnici de evaluare</p> <p><i>Strategii și activități didactice dominante</i></p> <p>Activitate de grup:</p> <p>– Brainstorming-ul</p> <p>h Activitate în perechi:</p> <p>– Rezolvarea situațiilor de problemă.</p>			4	12

Nr. d/o	Unitățile tematice ale cursului	Număr de ore			
		Studii cu frecvență la zi			
		Prelegeri		Seminare	
		Contact direct	Lucrul indiv.	Contact direct	Lucrul indiv.
h	<p>Activitate în plen: <i>Din fotoliul autorului.</i> Scopul: evaluarea înțelegerii termenilor-cheie, a importanței detaliilor conceptului de evaluare și a semnificației lor; exersarea comunicării orale publice.</p> <p><i>Activitatea individuală a studenților</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Documentare suplimentară la bibliotecă. – Identificarea unui studiu de caz și realizarea lui. – Elaborarea proiectului unui text narativ structurat. <p><i>Evaluarea activității</i></p> <p><i>Evaluăm nonformal.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Procesul de lucru în echipe (dacă se acceptă abordări divergente ale cuvintelor); comentariul pentru toți participanții); – Abilitatea studenților de a dialoga în procesul prezentării; – Calitatea întrebărilor adresate și a răspunsurilor oferite. – Produsul așteptat (evaluabil): calitatea proiectului de text redactat conform unei grile. <p><i>Bibliografie</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ghidul Formarea deprinderilor de viață pentru prevenirea traficului de ființe umane. Chișinău, 2004. – 228 p. 2. Manual de educație pentru viață și familie. Ed. A II-a. Chișinău, 2002. – 365 p. 3. Грушецкая Т. Нет – алкоголизму, курению и наркотикам. In: Воспитание школьников, 2000, № 4. 4. Иванцова А. О работе с проблемными семьями. In: Воспитание школьников, 2000, №№ 7, 8, 9, 10. 5. Иванцова А. Работа социального педагога с детьми из неблагополучных семей. In: Воспитание школьников, 2000, № 7. 6. Щербакова А.М., Москаленко Н.В. Формирование социальной компетентности у учащихся старших классов в специальных образовательных учреждениях VIII вида. Методические рекомендации. In: Дефектология, № 3, 2001, p. 19-34. 				
VII	<p>Planificarea activităților de formare/dezvoltare (antrenare) a competențelor sociale. Seminar introductiv</p> <p><i>Obiective</i></p> <p>h <i>fundamenteze</i> specificul planificării educației centrate pe competențele sociale ale copiilor, adolescenților, părinților;</p> <p>h <i>cunoască</i> modalitățile de proiectare a programului individualizat de dezvoltare a competențelor sociale, potrivite cu vârsta, personalitatea și aspirațiile fiecărui copil;</p>			4	12

Nr. d/o	Unitățile tematice ale cursului	Număr de ore			
		Studii cu frecvență la zi			
		Prelegeri		Seminare	
		Contact direct	Lucrul indiv.	Contact direct	Lucrul indiv.
h	<p><i>raporteze</i> planul individual de formare la Planul Individual de Susținere și Planul Individual de Protecție, determinînd durata formării în funcție de nivelul evaluat de dezvoltare a unor deprinderi ale copilului;</p> <p>h <i>explice</i> specificul factorilor determinanți în proiectarea activității de formare;</p> <p>h <i>determine</i> modalități de colaborare a formatorului și clientului în proiectarea curriculară;</p> <p>h <i>elaboreze</i> diverse tipuri de indicatori, tehnologii de proiectare a demersului de formare, orientat spre competența socială a clienților.</p> <p style="text-align: center;"><i>Unități de conținut</i></p> <p>Programul individualizat de dezvoltare a competențelor în domeniul comunicării și interrelaționării copilului cu cei din jur, potrivite cu vârsta, personalitatea și aspirațiile fiecărui copil. Planul individual de formare (element al planului individual de susținere și al Planului individual de protecție). Durata formării în funcție de nivelul evaluat de dezvoltare a unor deprinderi. Metodologia planificării: obiective educative de dezvoltare a competențelor sociale specifice domeniului vizat, realiste, măsurabile, indicatori, activități. Planificarea flexibilă: evaluarea pe parcurs intermediară).</p> <p>Participarea activă a copiilor, familiei, partenerilor sociali pentru implementarea cu succes a activităților de formare a competențelor sociale.</p> <p><i>Termeni-cheie:</i> proiectare curriculară, demers didactic centrat pe client, standard, proiect formativ, principiul activizării.</p> <p style="text-align: center;"><i>Strategii și activități didactice dominante</i></p> <p>Activitate individuală:</p> <p>– <i>Scrisoare liberă</i> – mobilizarea pentru producerea ulterioară a textului scris, activarea anumitor memorii, experiențe etc. la subiectul: <i>Program individualizat și plan individual de formare pentru competențele sociale ale clienților</i></p> <p>Activitate individuală:</p> <p>– <i>Cinquain.</i> – exprimare într-o formă netradițională a opiniei generalizatoare la subiectul în discuție, incluzînd: nominalizarea, descrierea, generalizarea.</p> <p style="text-align: center;"><i>Activitatea individuală a studenților</i></p> <p>– Documentare în baza bibliografiei recomandate</p> <p>– Schițarea unui colaj ce reflectă particularitățile planificării activității de formare.</p> <p style="text-align: center;"><i>Evaluarea activității</i></p> <p>Se evaluează <i>procesul</i> (respectarea tehnicii ca atare) și <i>produsul</i>: cantitatea celor scrise în limita de timp acordat.</p>				

Nr. d/o	Unitățile tematice ale cursului	Număr de ore			
		Studii cu frecvență la zi			
		Prelegeri		Seminare	
		Contact direct	Lucrul indiv.	Contact direct	Lucrul indiv.
–	<p>Evaluarea calitativă a textelor scrise (atît a aspectului de conținut, cît și a exprimării). Vom evalua cu <i>notă</i> produsul finit, după ce studenții vor avea posibilitatea de a reorganiza secvențele, de a le redacta și a le da un aspect încheiat. La etapa reflecției evaluăm produsul: gradul în care este corect construit textul; coerența logică a elementelor; expresivitatea imaginii</p> <p style="text-align: center;"><i>Bibliografie</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Flaherty-Zonis Carol. Supliment la Cursul de sexualitate umană. Editura ARC, Chișinău, 1998. 2. Ghid metodologic pentru implementarea standardelor de calitate privind dezvoltarea deprinderilor de viață independentă. – Word Learning, Progranul Childnet, 2004. 				
VIII	<p>Strategii de formare dezvoltare a competențelor sociale centrate pe beneficiar. Seminar de dezvoltare/aplicativ. Seminar integrativ. Seminar de formare</p> <p style="text-align: center;"><i>Obiective</i></p> <p>h <i>caracterizeze</i> esența modelelor de conducere a activității de formare axate pe strategii de comunicare interactivă; strategii de acțiune și strategii interacționale;</p> <p>h <i>identifice</i> modalități de motivare a clienților pentru activitatea de formare;</p> <p>h <i>adapteze</i> principii metodologice din perspectiva competențelor sociale la diferite contexte de dezvoltare a copilului/părinților;</p> <p>h <i>emite</i> judecăți de valoare vizavi de metodologia formării competenței copilului pentru conștientizarea morală a faptelor;</p> <p>h <i>simuleze</i> activități de formare a competențelor sociale la copii și tineri în baza conceptului asistenței centrate pe cel ce învață;</p> <p>h <i>proiecteze</i> secvențe didactice în cheia conceptului de intervenție socio-educativă centrată pe beneficiar.</p> <p style="text-align: center;"><i>Unități de conținut</i></p> <p>Strategii de formare orientate spre competența socială: abordări conceptuale. Strategii axate pe acțiune. Strategii axate pe interacțiune. Strategii de motivare. Cum să fie perceput copilul? Cum să educăm și să învățăm ca să nu dăunăm naturii copilului? Specialistul formator: profil uman și profesional. Principii metodologice ale formării competențelor sociale. Principiul activizării. Proceduri de oferire a suportului în funcție de nivelul evaluat al deprinderii de conștientizare morală a faptelor la preșcolarii și elevii mici.</p>			8	16

Nr. d/o	Unitățile tematice ale cursului	Număr de ore			
		Studii cu frecvență la zi			
		Prelegeri		Seminare	
		Contact direct	Lucrul indiv.	Contact direct	Lucrul indiv.
	<p>Modele de servicii (activități) centrate pe competențele sociale ale copilului și familiei. Exemple de modele de formare: competențe simple, de bază; competențe complexe.</p> <p><i>Termeni-cheie:</i> strategii didactice, metode și tehnici de învățare, model euristic, model operațional, tipuri de inteligențe multiple, principiul activizării.</p> <p><i>Strategii și activități didactice dominante</i></p> <ul style="list-style-type: none"> h Prezentarea referatelor. h Dezbateră în baza referatelor. h Studiul de caz. h Training. h Brainstorming, testul. h Portofoliul h Studiul de caz. h Proiectarea activităților manageriale și modelarea acestora în condiții simulate. <p><i>Activitatea individuală a studenților</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Elaborarea referatelor, diagramelor-cadru cu referire la temă. – Elaborarea proiectelor din perspectiva managementului grupei de formare – Analiza curriculum-ului la dirigenție. <p><i>Evaluarea curentă / autoevaluarea</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Aprecierea comunicărilor, referatelor, proiectelor, diagramelor-cadru conform grilei de evaluare. – Evaluarea procesului de lucru. <p><i>Bibliografie</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Flaherty-Zonis Carol. Supliment la Cursul de sexualitate umană. Editura ARC, Chișinău, 1998. 2. Ghid metodologic pentru implementarea standardelor de calitate privind dezvoltarea deprinderilor de viață independentă. – Word Learning, Progranul Childnet, 2004. 3. Ghidul „Formarea Deprinderilor de viață pentru prevenirea traficului de ființe umane”. Chișinău, 2004. – 228 p. 4. Zolotariov E. Plăsmuind un suflet nobil. Chișinău, 2005. – 204 p. 5. Принцип активизации в социальной работе / Под ред. Ф. Парслау. Пер. с англ. М., 1997. – 223 с. 				
IX.	<p>Metode și tehnici de lucru în formare. Seminar de dezvoltare/aplicativ</p> <p><i>Obiective</i></p> <ul style="list-style-type: none"> h <i>descrie/identifică</i> specificul formării de competențe sociale prin metode interactive; h <i>analizeze</i> funcțiile manageriale ale formatorului; h <i>promoveze</i> valorile democratice în cadrul educației pentru formarea competențelor sociale; h <i>creeze</i> medii stimulative pentru valorificarea potențialului clientului; 			8	16

Nr. d/o	Unitățile tematice ale cursului	Număr de ore			
		Studii cu frecvență la zi			
		Prelegeri		Seminare	
		Contact direct	Lucrul indiv.	Contact direct	Lucrul indiv.
h	<i>aprecieze</i> importanța consilierii educaționale în contextul suportului acordat copiilor și adolescenților din instituțiile rezidențiale;				
h	<i>stabilească</i> interrelații între comportamentul clienților și cauzele generatoare;				
h	<i>raporteze</i> propriul comportament la principiile unui grup democrat / unei comunități democratice de învățare;				
h	<i>creeze</i> contexte educaționale centrate pe nevoile clientului;				
h	<i>își asume</i> responsabilități în luarea deciziilor manageriale în situații simulative.				
	<p><i>Unități de conținut</i></p> <p>Servicii sociale centrate pe educația pentru formarea competențelor sociale. Formare de competențe sociale prin intermediul metodelor interactive de instruire-învățare-evaluare.</p> <p>Descrierea demersului educațional care formează competențele sociale ale copiilor și adolescenților din instituțiile rezidențiale în domeniul sănătății reproductive.</p> <p>Aspecte de conținuturi. Deprinderile în sfera contactelor fizice și intimității.</p> <p>Deprinderile în sfera contactelor fizice și intimității.</p> <p>Exercițiul: simțurile Plăcute și Neplăcute (pentru copiii între 8 și 16 ani). Regulile și obligațiunile.</p> <p>Atmosfera și limbajul comunicării.</p> <p>Iluminarea sexuală a adolescenților. Abuzul sexual și consecințele posibile. Codul de conduită a asistenților sociali.</p> <p><i>Termeni-cheie:</i> servicii sociale orientate la educația pentru formarea competențelor sociale, metode interactive de formare, competențele sociale în domeniul sănătății reproductive, iluminarea sexuală, abuzul sexual, codul de conduită.</p> <p><i>Strategii și activități didactice dominante</i></p> <p>h Activitate în perechi:</p> <p>– <i>GPP</i> (Gîndește/Discută în perechi/ Prezintă): comunicare în perechi pentru descrierea situației actuale și a celei dorite la tema de studii.</p> <p>h Activitate în plen:</p> <p>– <i>Clustering</i> – organizarea grafică a informației, acumularea și sistematizarea cunoștințelor.</p> <p>h Activitate individuală:</p> <p>– <i>Cubul.</i></p> <p><i>Activitatea individuală a studenților</i></p> <p>– Documentare în baza bibliografiei recomandate</p> <p>– Realizarea unui eseu structurat</p> <p>– Analiza serviciilor de referință din localitatea de baștină.</p>				

Nr. d/o	Unitățile tematice ale cursului	Număr de ore			
		Studii cu frecvență la zi			
		Prelegeri		Seminare	
		Contact direct	Lucrul indiv.	Contact direct	Lucrul indiv.
	<p><i>Evaluarea activității</i></p> <p>Evaluăm nonformal:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Procesul de lucru, respectarea tehnicilor, viteza cu care se lucrează și „citim” feed-back-ul pe care îl dau nonverbal studenții. – Cine dintre studenți are idei constructive în privința organizării grafice a informației. – Rezultatul: clusterul obișnuit. Cît de corect este, cît de complet este, ce idei și conexiuni originale au fost puse în discuție. <p>Produsul așteptat (evaluabil): Eseu structurat.</p> <p><i>Bibliografie</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Formare de competențe prin strategii didactice interactive. Ediția I, 2008. – Chișinău. Centrul Educațional Pro Didactica, 2008. – 204 p. 2. Manual de educație pentru viața de familie. Ediția a II-a. Chișinău, 2002. – 365 p. 3. Слот Вим, Спанярд Хан. Сексуальность и сексуальное насилие. In: Вестник Психосоциальной и реабилитационной работы, 2000, № 2, p. 48-62. 				
X.	<p>Organizarea procesului de formare a competențelor sociale la nivelul serviciilor publice pentru copil și familie. Seminar de formare</p> <p><i>Obiective</i></p> <ul style="list-style-type: none"> h <i>identifice</i> punctele de reper ale organizării unor servicii asistențiale de calitate orientate spre competența socială a copilului și deprinderile educaționale ale părinților; h <i>explice</i> conceptul de educație pentru formarea competențelor sociale centrate pe cel care învață; h <i>opereze</i> cu instrumentele de identificare a intereselor și cerințelor educaționale ale copiilor și părinților acestora; h <i>elaboreze</i> o programă curriculară pentru formarea competențelor a grupului-țintă, adaptată la tema tezei de cercetare a studentului; h <i>elaboreze</i> în baza autoevaluării propriilor competențe planul individual de perfecționare continuă. <p><i>Unități de conținut</i></p> <p>Servicii sociale de calitate – asistență centrată pe client.</p> <p>Exemple de oferte curriculare pentru copii, tineri și familie orientate spre competența socială.</p> <p>Managementul serviciilor sociale în contextul educației pentru formarea/antrenarea competențelor sociale ale copiilor și tinerilor.</p> <p><i>Termeni-cheie:</i> standarde de calitate în asistența socială, curriculum pentru formarea competențelor sociale, ofertă curriculară, organizarea procesului de formare.</p>			8	10

Nr. d/o	Unitățile tematice ale cursului	Număr de ore			
		Studii cu frecvență la zi			
		Prelegeri		Seminare	
		Contact direct	Lucrul indiv.	Contact direct	Lucrul indiv.
	<p><i>Strategii și activități didactice dominante</i></p> <ul style="list-style-type: none"> h Brainstorming, training, portofoliu, anchetare. <p><i>Activitatea individuală a studenților</i></p> <ul style="list-style-type: none"> h Rezumarea textului cursului pe o pagină. h Elaborarea referatelor la tema studiată. h Proiectarea programei de formare conform temei de cercetare. h Studierea nevoilor copiilor/adolescenților la nivelul unei instituții de asistență socială. h Analiza modelelor de oferte curriculare și pregătirea monitorizării seminarului. <p><i>Evaluarea curentă / autoevaluarea</i></p> <p>Activități de evaluare.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Aprecierea produselor proiectate. – Aprecierea calității modelării contextelor relaționale în cadrul managementului activităților de formare <p><i>Bibliografie</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bolboceanu A. Cunoașterea elevului: consiliere și orientare. MET. – Chișinău: Editura Știința, 2007. 2. Flaherty-Zonis C. Supliment la cursul de sexualitate umană. Editura ARC, Chișinău, 1998, p. 29-55. 3. Ghid metodologic pentru formarea formatorilor. Management educațional (coord. T. Mihail). – București, 2007. 4. Guțu V., colectivul de autori. Psihopedagogia centrată pe copil. Chișinău, 2009. 5. Manual de educație pentru viața de familie. Ed. A II-a, Chișinău, 2008. – 365 p. 				

5. Bibliografie generală pentru cursul *Formarea competențelor sociale la copiii/tineri*

1. Asistența socială: Studii și aplicații / coord. G. Neamțu, D. Stan. – Iași: Ed. Polirom, 2005. – 444 p.
2. Bulgaru M. (coord.) Metode și tehnici în asistența socială. Chișinău, 2002, CE USM. – 432 p.
3. Cerghit I. Sisteme de instruire alternative și complementare. Structuri, stiluri și strategii. ARAMIS, 2002.
4. Copilu D., Copilu V., Dărăbăneanu I. Predarea pe bază de obiective curriculare de formare. Noua paradigmă pedagogică a începutului de mileniu III. Editura Didactică și Pedagogică, București, 2002.
5. Cucoș C. Teoria și metodologia evaluării. – Iași: Polirom, 2008.
6. Cucoș C., Iosifescu S. Managementul programelor de formare a formatorilor. Ghid metodologic. – București, 1999.
7. Dilion M. Asistența parentală profesionistă. Ghid de aplicare practică. Chișinău, 2003. – 103 p.
8. Educația pentru formarea deprinderilor de viață: condiții, probleme, resurse și oportunități de realizare. Raportul de evaluare, Guvernul Republicii Moldova, UNICEF Moldova, Chișinău, 2003.
9. Gherguț A. Managementul serviciilor de asistență psiho-pedagogică și socială. Ghid practic. Iași: Polirom, 2003.
10. Ghid metodologic pentru implementarea standardelor de calitate privind dezvoltarea deprinderilor de viață independentă. – Word Learning, Progranul Childnet, 2004. – 212 p.
11. Guțu VI. (coord.) Curriculum pentru disciplina „Psihopedagogia centrată pe elev”. USM, Chișinău, 2008.
12. Guțu VI. Schimbări de paradigmă în teoria și practica educațională. Vol. I, Vol. II. – Chișinău, 2009.
13. Houde O. Psihologia copilului. Cartier, Chișinău, 2007.
14. Joiță E. Instruirea constructivistă – o alternativă. Fundamente. Strategii. Ed. Aramis, București, 2006.

15. Kulikov L., Competența – noțiune definitorie în dezvoltarea profesională. Cadru conceptual și terminologic. In: Revista de biblioteconomie și științe ale informării, 2005, nr. 3. – P. 8-16.
16. Lisievici P. Evaluarea în învățământ. Teorie, practică, instrumente. Aramis, București, 2002.
17. Narrington C., Grigoraș S., Rîjicova S. Dezvoltarea serviciilor sociale destinate copilului și familiei. Ghid de aplicare practică. Chișinău, 2007. – 205 p.
18. Paloș R., Sava S., Ungureanu D. Educația adulților. Baze teoretice și repere practice. Polirom, Iași, 2007.
19. Parea E. Dezvoltarea continuă a competențelor de comunicare. In: Revista de științe socio-umane, ed. Didactico-Științifică, 2006, nr. 1. – P. 64-69.
20. Parteneriate în dezvoltarea serviciilor de alternativă pentru copii și familii în situații de risc. Materialele conferinței internaționale. Chișinău, 2002. – 239 p.
21. Popa M. Competență și performanță. București: Cartea Românească, 1982.
22. Recomandarea Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2008 privind stabilirea Cadrului european al calificărilor pentru învățarea de-a lungul vieții, 6 mai 2008, p. 11.
23. Stamatina Olivia. Competențele părinților în domeniul sexualității și influențelor asupra comportamentului sexual al copiilor și tinerilor. In: Aspecte psihopedagogice de educație a părinților în Republica Moldova. Conferința științifico-practică internațională, aprilie, 2003. Chișinău, 2005. – p. 11-17.
24. Tratat de asistență socială (coord. George Neamțu). Iași: Polirom, 2003. – 1014 p.
25. Гурова Р.Р. Современная молодежь: социальные ценности и нравственные ориентиры. In: Педагогика, 2001, № 10, с. 32-38.
26. Гурьянова М.П. Воспитательная направленность социальной работы. In: Педагогика, 2001, № 6, с. 49-53.
27. Зайцев Г.К., Зайцев А.Г., Хаптакова Т.Г. Формирование мотивационной сферы сексуальности подростков. In: Педагогика, 2002, № 3, с. 40-44.
28. Захаров Ю. Подростки «группы риска». In: Воспитание школьников, 2000, № 4, p. 29-31.
29. Клименко Н. Социально-педагогическая компетентность специалистов социальной сферы. In: Педагогика, 2003, № 2, с. 22-28.
30. Кузьмич В. Ценности и проблемы современной молодежи: взгляд социолога. In: Лучшие страницы педагогической прессы, 2003, № 1, p. 81.
31. Мустафаева Ф. Школьный социальный педагог, ученик и его семья – зона общих интересов. In: Лучшие страницы педагогической прессы, 2002, № 2, p. 50-55
32. Пелипас В.Е., Рыбакова Л.Н. Вовлечение семьи в профилактику злоупотребления психоактивными веществами. In: Педагогика, 2008, № 4, с. 51-59.
33. Социальная работа / Под ред. Курбатова В.И. – Ростов на Дону: Феникс, 2006. – 480 с.
34. Флэйк-Хобсон К. и др. Развитие ребенка и его отношений с окружающими. Центр общечеловеческих ценностей. М., 1993. – 507 p.

6. Studiu individual dirijat

Timpul total (ore pe semestru) al activităților de studiu individual pretinse studentului:

Nr. d/o	Cuprins	Număr ore	Nr. d/o	Cuprins	Număr ore
1.	Descifrarea și studiul notițelor de curs	14	8.	Pregătire prezentări orale	28
2.	Studiu după manual, suport de curs	10	9.	Pregătire examinare finală	4
3.	Studiul bibliografiei minimale indicate	10	10.	Consultații	4
4.	Documentare suplimentară în bibliotecă	12	11.	Documentare pe teren	0
5.	Activitate specifică de pregătire (ore) – elaborarea prezentărilor electronice, monitorizarea seminarelor	14	12.	Documentare pe Internet	16

Nr. d/o	Cuprins	Număr ore	Nr. d/o	Cuprins	Număr ore
6.	Realizare de teme, referate, traduceri	18	13.	Alte activități ce apar pe parcursul temelor noi studiate, odată cu apariția unei noi informații	12
7.	Pregătire lucrări de control	0			
Total ore studiu individual (pe semestru)					132

7. Evaluare

Demersul evaluativ al Curriculum-ului FCS pune în prim plan **obiectivul de facilitare a procesului de autocunoaștere, autoedificare și autorealizare** a studentului în raport cu obiectivele educaționale ale cursului, cu criteriile de calitate a procesului de învățămînt.

Pentru atingerea acestui obiectiv vor fi puse în valoare practică toate *formele* de evaluare: *inițială, curentă/formativă, finală, autoevaluarea* sistematică a celor ce învață și valorificate cele trei forme de realizare a probelor: *orală, scrisă și practică*.

Evaluarea inițială în Curriculum-ul dat va urmări capacitatea studenților de a conceptualiza contextul semantic și cîmpul problematic al cursului, pe contul *propriilor* resurse de cunoaștere și de pregătire profesională în domeniu. Instrumentul relevant: elaborarea colectivă a *hărții conceptuale* a disciplinei de studiu.

Evaluarea curentă/formativă va susține realizarea obiectivelor operaționale de evaluare în cadrul orelor de curs și seminariilor, prin valorificarea unui ansamblu de probe: studii de caz; fișe de activitate personală; observare curentă a comportamentului; stimulări de concurs; analiza de erori; elaborare de produse creative; exprimare liberă orală și în scris; utilizare de simboluri, semne, metafore; plasare de semne și simboluri pe afișe sau cartea de vizită a studentului, sugerînd evoluția activităților de formare; realizări de desene colective cu valoare simbolică pe o temă dată; sinteze, referate etc.

În Curriculum-ul FCS modalitățile de organizare ale evaluării curente/formative sînt introduse în tabelul 4. „*Distribuirea modulară a cursului*”.

Indicatori pentru evaluarea curentă a studenților

1. Angajamentul

- h Dorința de a se implica în realizarea sarcinilor educaționale.
- h Perseverența cu care este realizată sarcina pe intervale diferite de timp.
- h Curiozitatea și ingeniozitatea.
- h Asumarea responsabilităților.

2. Colaborarea

- h Abilitatea de a împărtăși propriile idei și opinii cu partenerii de echipă.
- h Deschiderea spre oferire și primire de feed-back constructiv.
- h Stabilirea relațiilor de colaborare cu toți membrii grupului.

3. Flexibilitatea

- h Abilitatea de a utiliza modalități multiple de realizare a sarcinii.
- h Strategii multiple de evaluare a activității.

4. Comportamentul în timpul realizării sarcinii.

5. Efortul depus pentru realizarea cu succes a sarcinii.

6. Atitudini manifestate în timpul realizării sarcinii.

Scara de apreciere a produsului așteptat (evaluabil) va cuprinde mai multe intervale, situate între limita inferioară și una superioară: foarte bine – bine – mediu – suficient – insuficient.

Criterii de apreciere a rezultatelor studenților:

- h consultarea și prelucrarea informațiilor din sursele documentate – 2 puncte;
- h abordarea critică și analitică a subiectelor – 2 puncte;
- h exprimarea punctelor personale de vedere, prin aprecieri valorice, propuneri și soluții – 2 puncte;
- h puterea de sinteză și analiză – 2 puncte;
- h originalitatea democratică – 2 puncte.

Evaluarea finală (examen) se va axa pe capacitatea *de reflecție* și aptitudinile studentului de a integra cunoștințele și capacitățile în contextul problematicii disciplinei de studiu, realizată în formă *scrisă-orală*.

Chestionar de evaluare finală

- h Definiția conceptului de competență (competență socială)
- h Semnificația disciplinei de studiu pentru profesionalizarea în domeniul social
- h Problematika formării/dezvoltării competențelor sociale la copii și adolescenți din perspectiva prestării serviciilor publice centrate pe client
- h Abordarea interdisciplinară și conceptele-cheie ale cursului
- h Factorii stimulativi pentru dezvoltarea serviciilor de suport socio-educational pentru copii și familie, orientat spre competența socială
- h Domenii de conținut al activităților de formare centrate pe competențele sociale
- h Criteriile de identificare a categoriilor de clienți-potențiali beneficiari ai serviciilor de educație pentru competențele sociale.
- h Principiile de organizare a activităților de formare axate pe competențele sociale ale celor ce învață.
- h Specificul planificării activităților de formare orientate spre competențele sociale ale copiilor/adolescenților, aflați în îngrijire rezidențială.
- h Formarea de competențe sociale a copiilor/adolescenților prin strategii didactice interactive.
- h Esența parteneriatului educațional *familie – școală – comunitate* centrat pe competențele sociale ale copilului și familiei.
- h Soluții și modalități de optimizare a serviciilor de suport socio-educational pentru competența socială a copiilor/adolescenților.
- h Modele de practici performante în acordarea sprijinului socio-educational familiei și copilului, orientat spre competența socială.
- h Strategii de evaluare a progreselor beneficiarilor în formarea/dezvoltarea competențelor sociale.
- h Principiul abordării sistemice a educației pentru formarea/dezvoltarea competențelor sociale ale copiilor și tinerilor.
- Demersul evaluativ al Curriculum-ului dat include următoarele *instrumente* și *metode* de verificare și apreciere a rezultatelor studenților:
 - h **fîșa de înregistrare** a progreselor studentului, pe axa longitudinală și transversală, apreciate sumativ prin puncte, ulterior convertite în note, la anumite intervale ale parcurgerii studiului cursului;
 - h **portofoliul**: retrospectiva și autoevaluarea rezultatelor studentului la probele preconizate de Curriculum;
 - h **sinteză rezumativă** în raport cu problematica cursului/disciplinei, redactată și prezentată oral conform reperelor inițial cunoscute de cei care sînt evaluați:
 - 1) Descrie/definește
 - 2) Compară
 - 3) Asociază
 - 4) Analizează
 - 5) Aplică
 - 6) Apreciază/fundamentează (pro sau contra) – Tehnica „Cubul”.

Indicatori pentru evaluarea produsului educațional

1. *Contestul de înțelegere.*
 - h În ce măsură studentul înțelege esența informației prelucrate.
2. *Utilizarea*
 - h Abilitățile studentului de a utiliza informațiile studiate anterior la prelucrarea eficientă a altor informații.
3. *Prezentarea*
 - h Abilitatea de a structura logic prezentarea.
 - h Abilitatea de a menține expunerea logică a prezentării.

h Abilitatea oratorică.

Grila de apreciere a cursului: punerea în evidență a cunoștințelor, opiniilor și sentimentelor studenților.

Material de distribuție pentru fiecare student

Pe o scară de la 1 (slab) la 10 (excelent) încercuiește numărul care reflectă sentimentele și gândurile tale legate de următoarele întrebări:

1. Care este *păreră* ta *generală* despre curs?
(slab) 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 (excelent)
2. Care, crezi, a fost *cea mai utilă parte a cursului*? De ce?
3. Care, crezi, a fost *cea mai puțin utilă parte a cursului*? De ce?
4. Ce notă îi dai profesorului?
(slab) 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 (excelent)

De ce ai dat această notă?

5. Ce *schimbări*, crezi, ar trebui făcute în legătură cu.
 - subiectul și conținutul;
 - metodologia folosită;
 - organizarea (durata etc.).
6. Despre ce *alte subiecte* ți-ar plăcea să vorbești? De ce?
7. V-ați *schimbat* oarecum *comportamentul* în urma cursului respectiv?

Da

Nu

Dacă „Da”, cum?

Mulțumim!

Sintetizarea și **analiza** datelor evaluării va servi drept suport pentru a face bilanțul pregătirii studenților, constituind și temeiul pentru ameliorarea sau optimizarea studiilor de viitor și a prestației profesorului la disciplina respectivă.